N°. 5

1853

BREDASCHE COURANT

ZONDAG 16 JANUARIJ.

BEKENDMAKING.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Breda*, doen te weten, dat door den Raad dier Gemeente, in zijne vergadering van den 23en December 1852, Litt. G, is vastgesteld de volgende

»VERORDENING op het vasthouden der Honden binnen de Gemeente, »*Breda*.

»Art. 1. Zoodra zich binnen de Gemeente *Breda*, of in de omliggende »plaatsen, een geval van Hondsdolheid voordoet, zal daarvan door Bur»gemeester en Wethouders van *Breda*, aan de Ingezetenen dier Gemeente »bij Publicatie worden kennis gegeven, met last aan de eigenaren en hou»ders van honden, om die gedurende zoodanigen tijd als door Burgemeester »en Wethouders zal worden raadzaam geoordeeld, vast te houden of vast »te leggen.

»Art. 2. Geene honden zullen gedurende dien tijd op den publieken »weg mogen losloopen, tenzij behoorlijk gemuilband.

»Art. 3. De losloopende honden zullen door de beambten van Policie »dadelijk opgevangen, en tegen betaling der hierna te melden boeten, of »na het ondergaan door de eigenaren of houders der opgelegde gevange»nisstraf, alsmede tegen terugbetaling van de kosten op de bewaring en »het onderhoud gevallen, aan de eigenaren of houders teruggegeven worden.

»Voor zoo verre de eigenaren of houders niet bekend zijn, of deze de »honden binnen de 24 uren niet gereclameerd hebben, zal daarover be»schikt worden zoo als de policie zal vermeenen te behooren.

»Art. 4. Onverminderd de toepassing der strafbepalingen van het Wet»boek van Strafregt, voor zoo verre er termen toe bestaan, zullen de eigenaren »of houders van honden, bij iedere overtreding verbeuren eene boete van »*drie* gulden, ten behoeve van de Gemeente-kas, of gestraft worden met »eene gevangenis van *drie* dagen, hetzij te zamen of afzonderlijk, ter »beoordeeling van den regter.

»Art. 5. De Commissaris van Policie is gelast op de nakoming dezer »verordening, welke daags na de afkondiging in werking zal treden, toe »te zien en door zijne agenten te doen toezien, alsmede gecharigeerd met »de uitvoering, gelijk ook met het constateren en vervolgen der overtredingen.

»Art. 6. Afschrift dezer Verordening zal gezonden worden aan Heeren »Gedeputeerde Staten der Provincie *Noord-Brabant*, alsmede aan de »Arrondissements-Regtbank en aan het Kantongeregt, en aan het open»baar Ministerie bij die Collegiën.

»Aldus vastgesteld ter Raadsvergadering van den 23en *December* 1852, »Litt. G.

»STORM.

»*De Secreteris*,

»L. D. G. TEYCHINÉ."

Zijnde deze Verordening aan Heeren Gedeputeerde Staten van *Noord-Brabant*, volgens hun berigt van den 29. December 1852, Litt. Q, Afdeeling Policie, in afschrift medegedeeld.

Wordende ter kennis van het algemeen gebragt, dat dezelve Verordening gedurende drie maanden op de Secretarie dezer gemeemte voor een ieder ter lezing is nedergelegd, en hetzij in druk, hetzij in afschrift, tegen betaling der kosten, algemeen is verkrijgbaar gesteld.

En zal hiervan afkondiging en aanplakking geschieden waar het behoort.

Breda, den 4. Januarij 1853.

STORM.

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINÉ.

Afgekondigd den 11en Januarij 1853,

In kennis van mij

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINÉ.

PUBLICATIE.

De STAATSRAAD, BURGEMEESTER der Gemeente *BREDA*, brengt bij deze ter kennisse van het algemeen dat op Maandag en Dingsdag, den 17 en 18 Januarij aanstaande, aan de kiezers zullen worden toegezonden de oproepingsbrieven, bevattende de stembriefjes tot het kiezen van drie leden van den Gemeenteraad, in plaats van de Heeren *P. J. van den Goorbergh*, *L. F. W. van Cooth* en *J. B. N. Laurijssen*, die allen voor die betrekking hebben bedankt, en van welke eerstgem. in 1855 en de beide laatsten in 1853 moeten aftreden; met informatie, dat wanneer onverhoopt eenig kiezer geen brief van oproeping en twee stembriefjes mogt hebben ontvangen, hij zich tot bekoming daarvan ter Secretarie dezer gemeente zal kunnen vervoegen.

Breda, den 13. Januarij 1853.

STORM.

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Januarij.

Het Fransche regeringsblad van den 12den, berigt dat de Keizer de nieuwe geloofsbrieven van de gezanten van Pruissen en van Oostenrijk heeft ontvangen.

Gisteren heeft de Turksche gezant aan den keizer der Franschen zijne nieuwe geloofbrieven overhandigd. Hiermede is het keizerschap door geheel Europa erkend.

— De heer *von Kisseleff*, de vertegenwoordiger des Keizers van Rusland in Frankrijk, is van bijzonderen raad met eene buitengewone zending, bevorderd tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister, welke bevordering als een nieuw bewijs der goede gezindheid des Keizers van Rusland beschouwd wordt.

— De *Moniteur* van den 12den dezer berigt, dat de heer baron *d'André*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van den Keizer der Franschen bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, tot den rang van kommandeur in de keizerlijke orde van het Legioen van Eer is verheven.

— Van de vrijheid tot het houden van kerkvergaderingen die bij een keizerlijk decreet voor dit jaar aan de Katholijke geestelijkheid in Frankrijk is verleend, zal terstond worden gebruik gemaakt. De kardinaal-aartsbisschop van Rheims, heeft de hem ondergeschikte geestelijken opgeroepen om den 10den dezer maand te Amiens eene provinciale kerkvergadering te houden.

Men weet, dat de vrijheid tot het houden van zoodanige vergaderingen dikwijls; onder *Lodewijk* XIV, onder het eerste Keizerrijk en zelfs onder de Restauratie-regering, en vooral onder *Lodewijk Philips*, door het gouvernement betwist is geworden. Zij wordt thans gereedelijk toegestaan, zoo zelfs dat het keizerlijk dekreet, naar het gevoelen van sommigen, ook toelaat de geestelijken van onderscheiden kerkprovincien, of zelfs van geheel Frankrijk op ééne vergadering te vereenigen.

— De Legitimisten in de verschillende departementen van Frankrijk blijven zich van de Keizerlijke Regering afscheiden, door hun ontslag te nemen uit de betrekkingen welke zij bekleeden.

— De schilderijen uit de galerij der hertogin-weduwe *van Orleans* worden, alvorens verkocht te worden, voor het publiek ten toon gesteld. Men wil weten dat voor de meesterstukken van Fransche schilders, welke de sieraden dier kunstverzameling uitmaken, reeds hooge buitenlandsche orders gegeven zijn.

— Aan de Parijsche beurs is in den laatsten tijd veel gesproken van finantiele operatiën die door hooge staatsambtenaren ondernomen en ook door gebruik van hunnen ambtsinvloed zouden doorgezet zijn.

— Volgens de Madridsche berigten van den 6den dezer heeft dat gedeelte der gematigde liberalen, hetwelk zich nog niet aan de zijde van het nieuwe ministerie heeft geschaard, eene oproeping aan de kiezers uitgevaardigd waarin hun aanbevolen wordt alleen voor kandidaten te stemmen die de bestaande constitutie onveranderd willen behouden. Het gaat, tot nog toe in overleg met de radikaal-gezinde oppositie (of de progressisten) te werk.

De nieuwe verordening op de drukpers is door de liberale Madridsche dagbladen, als minder voet gevende aan willekeur der overheden, met algemeene goedkeuring ontvangen. Het ministerie aarzelt nog, het houden van kiezersvergaderingen tot voorbereiding der aanstaande algemeene verkiezingen toe te laten.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 97,50; $4^1/_2$ 104,70; Nap. renten 105; Rom. L. $98^1/_2$.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den Januarij.

Ter vergadering van den Gemeenteraad te Breda van den 12. Januarij 1853, waarbij behalve den Voorzitter, 10 leden tegenwoordig waren:

A. Wordt mededeeling gedaan van het door den Heer *J. R. N. Laurijssen* ingediend ontslag als lid van den Gemeenteraad, ter wiens vervanging eerstdaags te gelijk met de aanvulling van twee andere vacatures, eene nieuwe keuze zal plaats hebben.

B. Is besloten den Heer *G. L. van Mens*, die als Apotheker sedert 1° Januarij de levering doet der Medicamenten ten behoeve der Administratie van den algemeenen Armen, naar aanleiding der 1e zinsnede van art. 26 der Gemeentewet, in zijne betrekking van Lid van den Gemeenteraad, te schorsen, hangende de uitspraak in deze van Heeren Gedep. Staten dezer Provincie.

C. Wordt op voorstel van den Voorzitter benoemd een 2e stembureau voor de aanstaande verkiezing van leden van den Gemeenteraad, van hetwelk Voorzitter is de Heer *van Mierlo*, of bij ontstentenis of verhindering de Heer *de Roij*, zijnde tot leden gekozen de Heeren *Verlegh* en *de Man*, en tot hunne plaatsvervangers de Heeren *Kerstens* en *Mastboom*.

D. Worden beëedigd de ter vorige Vergadering benoemde opzieners der Plaatselijke Belastingen, *P. Willems*, *L. van der Putten* en *P. van Bael*.

E. Wordt medegedeeld eene missive van Heeren Gedep. Staten van N. B. houdende goedkeuring van het besluit van den Raad tot *Afschaffing der Broodzetting* binnen deze Gemeente, en wordt dienvolgens besloten, dat te rekenen van 1 Februarij aanstaande, het brood aan geene zetting meer zal zijn onderworpen.

F. Wordt mededeeling gedaan van het Proces-Verbaal der door Burgemeester en Wethouders gedane driemaandelijksche opening der kas van den Ontvanger, waarin voorhanden was *f* 19812.16½.

G. Wordt besloten om eene ingekomen missive van het algemeen armbestuur alhier, houdende nadere bezwaren tegen het op zich nemen van het beheer der arme krankzinnigen, naar aanleiding van het te kennen geven door den Heer *van den Goorbergh*, dat genoemd armbestuur wel demarches wil doen, tot het erlangen van subsidiën van de Provincie en het Rijk, tot tegemoetkoming in de kosten van verpleging, te houden buiten beslissing, tot na de aanvulling der bestaande vacatures van een President en Lid van dat Collegie, om daarop later terug te komen.

H. Besloten het ter tafel gebragt Bestek tot beplanting der wegen buiten de poorten dezer vesting, te renvoijeren aan de commissie van fabriekage, ten fine van onderzoek en rapport.

J. Wordt ten gevolge het daartoe door de Genie te kennen gegeven verlangen, toegestemd dat tot daarstelling der alhier te vestigen Rijschool op het Nonneveld en het plein achter de klooster Kazerne eenige uitgravingen worden gedaan, in de veronderstelling dat tot de vestiging der Rijschool de autorisatie spoedig zal volgen.

K. Wordt ingevolge de conclusie van het rapport der daartoe benoemde Commissie, de Rekening dezer Gemeente over 1850 goedgekeurd, en is te dier gelegenheid besloten, om den Ontvanger aan te schrijven ter spoedige inzending der opvolgende Rekening van 1851, alsmede van eenen staat van alle achterstallen, ten einde door den Raad omtrent deze laatsten, de noodige maatregelen ter invordering kunnen genomen worden: terwijl Burgem. en Wethouders worden uitgenoodigd om ten aanzien der noodzakelijkheid tot behoud al of niet der betrekking van keurmeester van het vleesch, en de daaraan te verbinden belooning, later een voorstel te doen.

L. Wordt door den Heer *van den Goorbergh*, als afgetreden President van het algemeen armbestuur, ter vergadering gebragt een ijzeren kistje, onder hem berustende, bevattende de effecten van gend. armbestuur, ten einde daarvan te worden ontlast; na discussie en opmerking dat de Raad onbevoegd was om zich op die wijze daarmede in te laten, wordt ten gevolge van het verlaten door hem der Vergadering, met achterlating van dat kistje, besloten hetzelve na verzegeling te doen overbrengen aan het tijdelijk voorzittend Lid van het armbestuur den Heer Mr. *L. Ingenhousz* tegen recu, behoudens de verantwoordelijkheid van den Heer *van den Goorbergh*

De zitting wordt hierna opgeheven.

Zijne Majesteit heeft bij onderscheidene besluiten goedgevonden:

1°. te benoemen: bij het wapen der infanterie; tot generaal-majoor en kommandant der 3de brigade infanterie, tevens belast met de functien van provincialen kommandant van Friesland, Groningen en Drenthe, den kolonel *G. Menningh*, kommandant van het 7de regement infanterie, wordende hij tevens eervol ontslagen uit de functien van provincialen kommandant van Zeeland, waarmede hij thans is belast; tot kommandant van de reserve-brigade tevens belast met de functien van gouverneur der residentie en van provincialen kommandant van Zuid- en Noordholland, den generaal-majoor *H. F. C. Duycker*, kommandant der 3de brigade infanterie, tevens belast met de functien van provincialen kommandant van Friesland, Groningen en Drenthe, van welke betrekking hij eervol wordt ontheven; bij den plaatselijken staf, tot kapitein plaatselijk adjudant der 1ste klasse aan den Helder den kapitein plaatselijk adjudant der 2de klasse aldaar *J. H. R. van Stuwe*, tot 2den luitenant plaatselijk adjudant der 2de klasse te Hellevoetsluis, den sergeant *W. Stolle*, van de Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt; bij het 3de regiment infanterie, tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang) den 1sten luitenant *A. G. Debart*, van het 6de regiment van het wapen; bij het 5de regiment infanterie, tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang) den 2den luitenant *H. G. van de Polder*, van het regiment grenadiers en jagers; bij het 3de regiment vesting-artillerie, tot 2den luitenant, den sergeant *D. J. Steijn Parvé*, van het 1ste regiment vesting-artillerie; en 2°. te verplaatsen bij het regiment grenadiers en jagers, den 2den luitenant *D. H. A. Leers*, van het 3de regiment infanterie.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 12den dezer, n°. 90, goedgevonden, den kolonel *J. D. Barre*, adjudant bij Zijne Koninklijke Hoogheid Prins *Frederik* der Nederlanden, op zijne aanvrage, op grond van langdurige dienst, op pensioen te stellen, en het bedrag daarvan op *f* 1800 te bepalen.

— Bij Koninklijk besluit van den 13den Januarij 1853, n°. 60, is aan den referendaris bij het Departement van Finantiën, den heer *G. J. Deijselman*, verleend een eervol ontslag uit die betrekking, onder dankbetuiging voor de door hem bewezen diensten, en behoudens aanspraak op pensioen of wachtgeld; en is bij hetzelve besluit voorts benoemd tot referendaris bij het Departement van Finantiën, de heer *T. G. Versfelt*, thans hoofd-commies.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 7den dezer, n°. 63, is:

1°. de schout bij nacht, *H. H. T. Coops* en de kapitein ter zee *W. J. Jolly*, uit de betrekking van directeur en kommandant der Marine, de eerste te Vlissingen en de andere te Hellevoetsluis, respectivelijk met den laatsten Maart en laatsten April aanstaande, eervol ontslagen, onder dankzegging voor hunne in genoemde betrekking bewezene goede diensten;

2°. de gemelde kapitein ter zee met den laatsten April aanstaande almede eervol ontslagen van het bevel over het wachtschip te Hellevoetsluis; en

3°. de schout bij nacht *H. Ferguson* en de kapitein ter zee *F. W. Freudenberg*, beiden non-actief, respectivelijk met den 1sten April en den 1sten Mei aanstaande benoemd tot directeur en kommandant der Marine, de eerste te Vlissingen en de andere te Hellevoetsluis; aan laatstgemelde is almede met dien datum het bevel opgedragen over het wachtschip aldaar.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den dezer, n°. 45, is de luitenant ter zee van de 2de klasse jhr. *J. E. van Heemskerck van Beest*, op zijn verzoek, krachtens § 1 van art. 22 van de wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 126), met den 15den dezer eervol uit de dienst ontslagen.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 13den dezer, n°. 64, goedgevonden:

1°. den 1sten luitenant jhr. *J. L. Bloys van Treslong*, van het 2de regiment vesting-artillerie, op grond van § 4 van art. 38 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128), wegens tijdelijke ongesteldheid op non-activiteit te stellen; en

2°. te benoemen bij het 2de regiment vesting-artillerie tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang) den 2den luit. *J. J. Bergansius*, van het korps.

— Volgens een berigt uit 's Hage, in de *Amsterdamsche Courant* voorkomende, zou het voornemen bestaan om de Tweede Kamer der Staten-Generaal in de eerste dagen van Februarij weder bijeen te doen komen, zoodra het ministerie voldoende stoffe ter behandeling gereed had; maar dat het zich thans laat aanzien, dat de bijeenroeping tot na de Paaschdagen zal worden uitgesteld. Het gemis aan beantwoording der verslagen van de zijde van eenige ministers en het achterblijven van de wetten, die van den minister van justitie verwacht worden, zou dit uitstel veroorzaken; het scheen zeker te zijn, dat nog zelfs niet een enkele dier wetten bij den raad van state is ingekomen.

— Men verneemt dat het departement van binnenlandsche zaken zwarigheden ziet in de toepassing van het door de Synode der Nederl. Hervormde kerk vastgestelde reglement op de diakonie-administratie, omdat dit reglement strijdig is met de nog bestaande wetten op het armwezen, en, naar het oordeel van gezegd departement, het administratief gezag de wet van den 28sten November 1813 (*Staatsblad* n°. 40) behoort toe te passen, zoo lang die wet bestaat, zoodat, ondanks de invoering van het synodale reglement, in het stelsel volgens die wet moet worden voortgegaan.

— Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden is Woensdag uit Weimar in de residentie teruggekeerd.

— Z. Exc. de baron *d'André*, minister van Frankrijk bij het Nederlandsche Hof, is in de residentie teruggekeerd.

— Men verneemt dat de spoorweglinie van Antwerpen naar Rotterdam thans op het terrein is afgebakend, nemende eene rigting van de Nederl.-Belgische grenzen, west van de Rozendaalsche Vliet, tusschen Rozendaal en Klein-Rozendaal, langs en ten oosten van Oudenbosch en Zevenbergen tot de Roodevaart. Van Rozendaal tot Breda is voor den zijtak de rigting aangenomen ten noorden van den straatweg van Bergen-op-Zoom naar Breda, tusschen de gemeente Etten en Leur doorgaande, en ten noorden van het Liesbosch en van Breda, aldaar bij de Boschpoort uitkomende. De linie afgebakend zijnde heeft men een aanvang met de waterpassingen gemaakt.

— Ll. Woensdag is het bestuur van het waterschap voor de uitwatering naar den Amer door HH. Gedeputeerde Staten van Noordbrabant geïnstalleerd. Z. Exc. de heer Staatsraad, Commissaris des Konings, hield daarbij eene treffende aanspraak, waarin hij het hooge belang dezer zaak schetste en zijne vreugde te kennen gaf over de plegtigheid, welke het hem gegeven was, dien dag te verrigten, daarbij tevens eenige warme woorden van dankbaarheid uitende, jegens Z. M. onzen geëerbiedigden Koning, voor de belangstelling, welke in de handelingen der regering voor deze gewigtige zaak doorstraalde, en aan Z. Exc. den heer Minister van binnenl. zaken, die deze hooge belangstelling zoo ijverig had gedeeld.

Ten 4 ure werd door Z. Exc. een diner gegeven, waarbij, behalve de HH. Gedeput. Staten, hun Griffier en het genoemd waterschapsbestuur, de HH. Hoofd-Ingenieur en Ingenieurs van den waterstaat en den heer Burgemeester der stad genoodigd waren. Door Z. Exc. werden toasten ingesteld op Z. M. den Koning en Z. Exc. den Minister van binnenl. zaken, die met warmte beantwoord werden.

Ten 8 ure des avonds werd de eerste vergadering van het waterschapsbestuur gehouden ten huize van den voorzitter, mr. *J. B. H. van de Mortel*. In deze werd eene commissie benoemd, bestaande uit drie leden, de heeren voorzitter, jhr. mr. *van Thye Hannes* en mr. *N. F. Sassen*, die zich naar 's Hage zal begeven, om als tolk van duizenden ingezetenen van Noordbrabant aan Z. M. den Koning en den minister de betuiging der vurigste dankbaarheid en erkentelijkheid over te brengen.

— In den *Nieuwen Noord-Brabander* leest men:

« Onder het afdrukken dezes vernemen wij, dat te Loon-op-Zand ergerlijke ongeregeldheden hebben plaats gehad. Men spreekt van verregaande mishandelingen, den burgemeester dier plaats aangedaan, waarvan zelfs niet verschoond zijn gebleven zij, die den burgemeester huiswaarts wilden geleiden. Wij vernemen, dat de ed. achtb. officier van justitie bij onze regtbank zich met een detachement maréchaussée naar de plaats der wanorde begeven heeft. Het is te hopen, dat die snoode ongeregeldheden zich niet verder zullen uitstrekken en de aan rebellie schuldig bevondenen hunne welverdiende straf zullen ontvangen."

— Te Capelle (Langstraat) heerscht sedert eenige weken eene algemeene ziekte, zoodat men bijna in ieder huisgezin ongestelden aantreft. Eerst worden de menschen zwaar verkouden, krijgen daarbij hevige zenuw- en zinkingkoortsen, en velen worden op den rand des grafs gebragt. Ook bespeurt men er vele gevallen van griep en typhus. Men schrijft zulks aan de zachtheid des weders toe. — Te Vollenhoven beginnen de zenuwzinkingkoortsen, welke aldaar in het voorleden jaar zoo vele slagtoffers gemaakt hebben, weder te heerschen. Verscheidene lijders zijn reeds bezweken, terwijl anderen in zeer bedenkelijken toestand verkeeren.

— Met het oog waarschijnlijk ook op het deerniswaardig omkomen van een krankzinnig jongeling, bij gelegenheid van een' brand in Noordbrabant, heeft de Minister van Binnenl. Zaken dezer dagen de gemeentebesturen doen aanschrijven, voortaan geene krankzinnige personen meer in particuliere woningen te verplegen, daar het maar al te duidelijk gebleken is, dat enkelen op eene met de menschelijkheid niet strookende wijs worden behandeld. Uit de door de inspecteurs over de krankzinnigengestichten afgelegde bezoeken, moet, o. a., voldingend zijn gebleken, dat in de gestichten krankzinnigen zijn opgenomen, die, vóór hunne plaatsing daarin, onmenschelijk zijn behandeld.

— Dingsdag avond en nacht heeft men hier gedurende een hevigen storm aanhoudend zwaar zien weerlichten, hetgeen in dit jaar een zeldzaam verschijnsel mag worden genoemd.

In de noordelijke en oostelijke streken van ons Vaderland, bepaaldelijk in Noordholland, Friesland, Groningen en Drenthe, heeft dien avond een zeer hevig onweder gewoed. Te Hoorn raakte, eenige uren na het onweder, een der watermolens in brand, bewoond door *Leeghwater*, nazaat van onzen beroemden landgenoot. Hoe die brand is veroorzaakt, weet men niet; waarschijnlijk is de molen bij den harden storm door den vang geloopen en alzoo in brand geraakt. — Te Avenhorn zijn twee watermolens, waarin de bliksem sloeg, afgebrand. — Aan het Nieuwe Diep, waar het onweder met zware hagelbuijen vergezeld ging, zag men in de zuidwestelijke rigting aan den horizon een helderen vuurgloed, dien men algemeen voor een fellen brand meende te mogen houden. — Te Steenwijk sloeg de bliksem in onderscheiden schoorsteenen, en veroorzaakte in een daarvan ook brand, die echter spoedig gebluscht werd. — Te Assen werd het onweder vergezeld door eene hevige hagelbui, zoo als slechts zelden wordt waargenomen. Bij het uitbreken van het onweder teekende de thermometer aldaar 41 graden *Fahrenheit*. — Ook boven Groningen en Leeuwarden barstte een hevig onweder uit, doch het heeft, zoo ver men weet, geene schade veroorzaakt.

In een der dagbladen wordt het volgend artikel uit Cassel (1852) gelezen:

Onbedrieglijk middel tegen den voortgang der aardappelen ziekte en ter geheele vernietiging derzelve.

Eindelijk heeft een landbouwer te Gerbenstein, in onze nabijheid, opzigtelijk de verdeling der aardappelenziekte den steen der wijzen gevonden, en wij haasten ons om, volgens den wensch des ontdekkers, in het belang van het algemeen welzijn, zulks ter algemeene kennis te brengen, hoezeer het middel natuurlijk eerst in het volgende jaar in toepassing kan worden gebragt. De sedert zeven jaren over een groot gedeelte van Europa verspreide aardappelenziekte, zegt de landbouwer in zijnen brief, heeft overal de aandacht tot zich getrokken, zonder dat de daaromtrent gedane waarnemingen en genomen proeven tot heden toe tot een zeker middel geleid hebben om de ziekte te weren. Van den aanvang der ziekte af heb ik ook proeven daaromtrent genomen, en heb eindelijk een middel ontdekt, hetwelk sedert vijf jaren gebleken is goed te zijn en tot geheele verdelging der ziekte leiden moet, indien het overal aangewend wordt. Daar de ziekte haren oorsprong niet in de lucht, niet in de meeldaauw of andere uitweddige invloeden heeft, maar uitsluitend in den aardappel zelven gelegen is, zoo behandelde ik de aardappelen sedert vijf jaren (en gedurende al dien tijd had ik steeds een goeden volkomen gezonden oogst) op de volgende wijze: Omstreeks het midden der maand Maart laat ik de pootaardappelen op eene onderlaag van leem in de open lucht brengen, en ze zoo een voet hoog opgeschud tot aan den poottijd liggen. Deze aardappelen moet men gedurende dezen tijd behoorlijk omzetten en de rotten er uitzoeken. Mogt er gedurende dien tijd vorst invallen, dan kan men ze met stroo dekken. Hebben nu de aardappelen vier weken zoo gelegen, dan worden zij, vóór dat men ze in de zakken doet, zorgvuldig uitgezocht, en alleen diegenen tot poters genomen die slap en verschrompeld zijn; diegenen daarentegen die hun vroeger voorkomen behouden hebben deugen volstrekt niet om te pooten. Heeft men de aardappelen in de zakken, dan mag men geen drie dagen met het pooten meer wachten, omdat de aardappel alsdan te lange kiemen maakt. De op deze wijze behandelde aardappelen komen veertien dagen vroeger uit dan de versch uit den kelder komende. In het vorig jaar pootte ik in den tuin 15 kop van op de beschreven wijze behandelde aardappelen en oogstte 7 zakken vol, waaronder geen enkele aangestoken aardappel voorkwam. Even zoo pootte ik op het veld twee zakken op deze wijze behandelde aardappelen, en ooste 21 zakken volkomen gezonde aardappelen. Naast deze laatste aardappelen op het zelfde stuk gronds pootte ik gelijktijdig, om eene vergelijkende proef te nemen, twee zakken andere, eerst den 24 April aangekochte, uiterlijk zeer schoone aardappelen, maar die niet op boven beschreven wijze behandeld waren, daar deze aardappelen regtstreeks uit den kelder kwamen. Bij het inoogsten had men het hemelsbreed verschil tusschen deze twee soorten van aardappelen moeten zien, om het stelligste bewijs van de proefhoudendheid van mijn middel waar te nemen, want van de laatstgenoemde aardappelen ooste ik negen zakken vol, waarvan vijf zakken geheel en al zwart waren, terwijl ik de vier overige slechts als veevoeder gebruiken kon. — Zoo ver onze landbouwer. Wij hebben er niets bij te voegen dan het verzoek aan alle landbouwers, om, in het belang der menschheid en het algemeen welzijn, in de volgende lente de door onzen landbouwer beschrevene handelwijze te beproeven en de uitkomst daarvan te zijner tijd openbaar te maken. Alle redactien van tijdschriften worden verzocht om dit artikel in hunne kolommen op te nemen.

De STAATSRAAD, Commissaris des Konings in *Noord-Braband*, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op Maandag den 7 Februarij aanstaande, des middags ten 12 ure, zal worden overgegaan tot de openbare aanbesteding der leverancie van 466 remontepaarden, en wel:

1° Door de hoofd-administratiën van het 1e, 2e, 3e en 4e regiment Dragonders respectivelijk te *Maastricht*, te *'s Gravenhage*, te *Haarlem* en te *Deventer* verblijf houdende, ieder van 60 paarden, in die plaatsen te leveren, en waartoe voor elk korps in *drie* loten of partijen, ieder van 20 stuks, moet worden ingeschreven;

2° Door de hoofd-administratiën van het regiment Veld-Artillerie te *Utrecht* van 150 paarden, aldaar te leveren, en waartoe in 6 loten of partijen, ieder van 25 paarden, moet worden ingeschreven;

3° Door de hoofd-administratiën van het regiment Rijdende-Artillerie te *Leiden*, van 26 paarden, aldaar te leveren en waartoe in 2 loten, ieder van 13 paarden, zal worden ingeschreven, en

4° Door den kommandant van het korps Jagers te *Tilburg* van 50 paarden, aldaar te leveren, en waartoe in 2 partijen, ieder van 25 paarden, moet worden ingeschreven;

Zullende één derde der te leveren paarden van inlandschen oorsprong moeten zijn.

De voorwaarden waarop de Aanbesteding zal plaats hebben, zullen met den 10 dezer maand voor de gegadigden ter lezing liggen in de bureaux van de kwartiermeesters der genoemde korpsen, bij het departement van Oorlog te *'s Gravenhage* en in het locaal der Provinciale Griffie alhier.

'S HERTOGENBOSCH, den 7. Januarij 1853.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd,
A. J. BORRET.

NATUURKUNDIGE VEREENIGING TE BREDA.

Vergadering, op Maandag den 17. Januarij 1853, des avonds ten $6^{1}/_{2}$ *ure.*
Redenaar: de Heer LOKE.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.
Van 9 Jan. tot en met 15 Jan. 1853. 4 mann. 4 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.
Van 9 Jan. tot en met 15 Jan. 1853. 5 huwelijken.

STERFGEVALLEN.
Van 9 Jan. tot en met 15 Jan. 1853. 2 mann. 4 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 14 Januarij.

In Granen ging heden niets om.

KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk 56 P. vl.; in April eerstk. 57 P. vl.; in Sept. eerstk. 58 P. vl.

LIJNZAAD een doen, 111, 112 ℔ Petersb. *f* 285, 107, 108 ℔ Egypt. *f* 290; 111, 112 ℔ Tarsus *f* 310.

RAAPOLIE prijshoudend: op 6/w. *f* 33; Vlieg. *f* 32 à $^{1}/_{4}$; 1 Mei eerstk. *f* $32^{1}/_{2}$; 1 Sept. eerstk. *f* $33^{1}/_{4}$; 1 Oct. eerstk. *f* $33^{3}/_{8}$; 1 Nov. eerstk. *f* $33^{1}/_{2}$; 1 Dec. eerstk. *f* $33^{5}/_{8}$.

LIJNOLIE *f* $^{1}/_{4}$ hooger: op 6/w. *f* $29^{1}/_{4}$; Vlieg. *f* $28^{1}/_{4}$; 1 Maart eerstk. *f* 29.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $37^{1}/_{2}$; Vlieg. *f* $36^{1}/_{2}$.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 64 à 68. — LIJNKOEKEN per 104 st., *f* $8^{1}/_{2}$ à 11.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 14. JANUARIJ 1853.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 8,40	tot *f*	8,50.
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,45	» »	6,60.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» »	5,50.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		»	0,17.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		»	0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		»	$0,26^{1}/_{2}$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		»	0,29.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		»	0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		»	0,16.
Een dito pond Boter		»	0,76.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f*	2,55
Het 1000 Eiken Telhout		»	2,50.
Het 1000 Doof Hout		»	2,80.
De kar Spaanders		»	3 00.
De » Struiken		»	3,75.
De 100 Mutsaard		»	8 8[illegible].

TWEE HONDERD NEGENTIENDE STAATS-LOTERIJ.

TWEEDE KLASSE.

3e Trekking N°. 3101, *f* 5000; N°. 17644, *f* 1250; N°. 11371, *f* 1000.
4e —— N°. 17746, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (13 *Januarij*) waren de fondsen genoteerd: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. 65, $^{15}/_{16}$, 66; 3 pCt. $78^{3}/_{8}$; 4 pCt. $96^{3}/_{16}$, $^{3}/_{8}$, $^{1}/_{4}$; 4 pCt. O. Ind. Leening $96^{1}/_{8}$; Amort.-Syndik. $3^{1}/_{2}$ pCt. 96; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $53^{3}/_{4}$, $^{7}/_{8}$; Fransche oblig. 3 pCt. $76^{1}/_{4}$; Spanje Onbep. St. $23^{11}/_{16}$, $^{3}/_{4}$, $^{11}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $43^{9}/_{16}$, $^{5}/_{8}$, $^{9}/_{16}$; Coup. Bewijzen 5, $^{3}/_{16}$; Amort.-Sch. $5^{3}/_{4}$, $^{13}/_{16}$; Portugezente Londen 5 pCt. $41^{1}/_{8}$, $^{1}/_{4}$; 4 pCt. $38^{1}/_{2}$, $^{11}/_{16}$, $^{9}/_{16}$; Rusland 5 pCt. $108^{7}/_{8}$, 109; dito 1828—29 $107^{1}/_{4}$; $4^{1}/_{2}$ pCt. $102^{7}/_{8}$; 4 pCt. bij *Hope* $92^{5}/_{8}$, $^{3}/_{4}$; Id. bij *Stiegl.* $92^{1}/_{8}$, $^{1}/_{4}$; Polen Certif. 4 pCt. $87^{3}/_{4}$; Oostenr. Metall. $84^{1}/_{16}$, $^{5}/_{8}$; dito 1852 84, $^{5}/_{16}$, $^{1}/_{8}$; Nieuwe $2^{1}/_{2}$ pCt. 1847. $43^{3}/_{4}$, 44; Nieuwe 1851—52. $43^{1}/_{4}$, $^{5}/_{8}$; Nieuwe 5 pCt. $93^{11}/_{16}$, $^{3}/_{4}$.

Advertentiën.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *BREDA;*

Gelet op het besluit van den Raad dier Gemeente betrekkelijk het aanleggen van een NIEUWEN LEGGER, ter inschrijving van STADS SCHULD- en RENTEBRIEVEN.

Roepen bij deze op alle de tegenwoordige houders en eigenaren van Schuldbrieven, Renteffingen en dergelijken (op naam) ten laste der Gemeente *Breda*, om binnen zes maanden, te rekenen van 1e Februarij aanstaande, hunne titels of andere tot die vorderingen betrekkelijke bewijsstukken te vertoonen of door hunne gemagtigden te doen vertoonen aan eene Commissie uit den Raad, welke tot dat einde wekelijks, op *Zaturdag* des voormiddags van 10 tot 12 uren, ten Raadhuize alhier, eene zitting zal houden.

Wordende ter kennisse van de houders van Schuld- of Rentebrieven en dergelijken, ten laste dezer Gemeente, welke *op naam* zijn gesteld, gebragt, dat zij verpligt zijn telken reize bij overgang van eigendom, hetzij door versterf of anderzins, hiervan met overlegging der noodige geauthentiseerde afschriften van deugdelijke bewijzen, op hunne kosten te doen blijken ter Secretarie dezer Gemeente, alwaar die stukken behoorlijk door den Secretaris in het daartoe bestemd Register zullen worden ingeschreven en overgeboekt.

BREDA, den 15. Januarij 1853.

STORM.

De Secretaris,
L. D. G TEYCHINÉ.

Kiezers-Vereeniging te Breda.

ALGEMEENE VERGADERING op *Woensdag den* 19. *Januarij* 1853, des avonds ten 7 uren, in het Lokaal der Societeit bij den Heer HOEIMANS, tot het formeren der negentallen ter verkiezing van *drie* Leden van den Gemeente-Raad.

HOF VAN HOLLAND.

Op *ZONDAG* 16 en *MAANDAG* 17 *JANUARIJ* 1853,

GROOTE BUITENGEWONE VOORSTELLING

van het

Théâtre Académique,

BIOPLASTISCH MUSEUM VAN LEVENDE BEELDEN,

uit te voeren door 17 Dames en 12 Heeren in Romeinsch Costuum, onder leiding van *WALTER*.

ENTRÉE 30 CENTS.

Aanvang ten $7^{1}/_{2}$ *ure precies.*

, De Tweede Verificatie der Schuldvorderingen in het Faillissement van A. HAL, Aannemer en Timmerman te *Bergen-op-Zoom*, is bepaald op 29 Januarij 1853.

De Curator,
M^r. J. ROELS.

AANBESTEDING,
VERPACHTING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Breda*, zullen op *Donderdag den 20. Januarij* 1853, des middags ten *twaalf ure*, ten Raadhuize aldaar, aan de minstdoenden, volgens in te leveren Biljetten van Inschrijving, in het openbaar

AANBESTEDEN:

De LEVERANCIE van eenige KLEEDINGSTUKKEN en WAPENEN, ten behoeve van de Agenten van Policie.

ALSMEDE

VERPACHTEN:

De HEFFING van de Stedelijke Belasting op de Versche Visch of het zoogenaamde Ingeld, voor den termijn van *een jaar en elf maanden*, ingaande 1°. Februarij 1853 en eindigende ultimo December 1854.

De Konditiën van Aanbesteding en Verpachting, liggen dagelijks, uitgenomen op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren ter lezing op Stads-Secretarij, alwaar ook nader onderrigt is te bekomen.

BREDA, den 10. Januarij 1853.

Ter ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Secretaris,
L. D. G. TEYCHINÉ.

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

BESTUUR DER DOMEINEN.

PROVINCIE NOORD-BRABANT.

OPENBARE VERPACHTING
VAN
'SRIJKS TOLLEN,

alsmede van de BRUG over de Rivier *de Donge* onder *Raamsdonk*.

De ONTVANGERS der Domeinen te *'s Hertogenbosch* en *Breda*, en die der Registratie te *Eindhoven*, *Oudenbosch* en *Bergen-op-Zoom*, zullen, ieder voor zoo verre hen betreft, als daartoe gemagtigd, onder nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Heere Minister van Financiën, al of niet in tegenwoordigheid van den Directeur der Registratie en Domeinen voor de Provincie *Noord-Brabant*, ten overstaan der respectieve Notarissen, ter plaatsen, dagen en uren, hierna opgegeven, voor den tijd van *Eén jaar*, aanvang nemende te middernacht tusschen Ultimo Maart en 1°. April 1853,

VERPACHTEN:

De ONTVANGST der TOLGELDEN aan de navolgende BARRIERES, alsmede de daarbij behoorende VASTE GOEDEREN, als:

A. *In het Arrondissement 's Hertogenbosch.*

Op *Zaturdag den 29. Januarij* 1853, des voormiddags ten 11 ure, te *'s Hertogenbosch* in het *Brabantsche Koffijhuis*, bewoond bij L. CORDENS, ten overstaan van den Notaris JOHANNES DE BERGH, residerende aldaar:

1°. De TOLLEN N°. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 en 14 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 8.

2°. De TOLLEN N°. 1 en 2 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 3.

B. *In het Arrondissement Eindhoven.*

Op *Maandag den 31. Januarij* 1853, des voormiddags ten 11 ure, te *Eindhoven*, in het *Haagsche Koffijhuis*, bewoond bij PETRUS VAN DE VEN, ten overstaan van den Notaris W. HUIJSMANS, residerende aldaar:

De TOLLEN N°. 1 en 2 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 10, het WEG-, STRAAT- en BRUGGELD van de UITGANGEN van *Eindhoven, Woensel* en *Stratum*, en de TOLLEN N°. 3, 4, 5, 6 en 7 op voornoemden Grooten Weg.

C. *In het Arrondissement Breda.*

Op *Vrijdag den 28. Januarij* 1853, des voormiddags ten 11 ure, te *Breda*, in het locaal boven de *Groote Societeit* op de Groote Markt aldaar, ten overstaan van den Notaris M^r. FREDERIK REVIXIT VAN NAERSSEN, residerende aldaar:

1°. De TOLLEN N°. 5, 6, 8, 9, 10, 11 en 12 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 3.

2°. De TOLLEN N°. 1 en 2 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 8.

3°. De TOLLEN N°. 1, 2 en 3 op den Grooten Weg der Eerste Klasse N°. 7.

4°. De VALBRUG over de Rivier *de Donge* onder *Raamsdonk*.

Op *Woensdag den 26. Januarij* 1853, des voormiddags ten 11 ure, te *Rozendaal*, ten Huize van de Weduwe ADRIAAN KUIJPERS, Logementhoudster aldaar, ten overstaan van den Notaris P. VAN VUCHT, residerende aldaar:

De TOLLEN N°. 1, 2, 3 en 4 op den Eersten Zijtak des Grooten Wegs der Eerste Klasse N°. 3 (gedeelte van *'s Princenhage* tot *Bergen-op-Zoom*).

Op *Donderdag den 27. Januarij* 1853, des voormiddags ten 11 ure, te *Bergen-op-Zoom*, ten Koffijhuize van JACOBUS LEMMERS, aan de Groote Markt, ten overstaan van den Notaris JOHANNES ALDER, residerende aldaar:

1°. De TOLLEN N°. 5 en 6 op den Eersten Zijtak des Grooten Wegs der Eerste Klasse N°. 3 (gedeelte van *'s Princenhage* tot *Bergen-op-Zoom*).

2°. De TOLLEN N°. 7 en 8 op den Eersten Zijtak des Grooten Wegs der Eerste Klasse N°. 3 (gedeelte van *Bergen-op-Zoom* tot de *Eendragt*).

DE VERPACHTINGEN GESCHIEDEN NIET IN MASSA.

De VOORWAARDEN liggen ter lezing in het Lokaal van het Provinciaal Gouvernement van *Noord-Brabant*, ten Kantoren van de Notarissen hierboven vermeld, mitsgaders ter plaatsen en woonhuizen alwaar de Verpachtingen zullen worden gehouden, terwijl nadere Inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Directeur der Registratie en Domeinen te *Breda*, en van de Ontvangers der Domeinen te *'s Hertogenbosch* en *Breda*, en van die der Registratie en Domeinen te *Eindhoven*, *Oudenbosch* en *Bergen-op-Zoom*.

BREDA, den 8. Januarij 1853.

De Directeur der Registratie en Domeinen in de Provincie Noord-Brabant,
P. L. A. COLLARD.

, De Boekhandelaren KEMINK & ZOON te *Utrecht* hebben uitgegeven:

BIJDRAGEN

tot de verklaring, toetsing en ontwikkeling van DE LEER DER HERVORMDE KERK. — *Theologische Stellingen met Toelichtingen*, naar aanleiding van de Nederlandsche geloofsbelijdenis, door *J. J. van Toorenenbergen*, Predikant te Vlissingen. Eerste aflev., gr. 8°. Prijs . . . *f* 0,80.

IETS over het *Ontslag* van den Heer *J. A. van Weel* als Burgemeester der gemeente Herkingen, en over de *Benoeming* van den Heer *F. O. Vervoorn* tot Secretaris der voornoemde gemeente. — Eene Bijdrage tot de kennis van

HET DESPOTISME DER VRIJZINNIGEN

in ons Land. Door *D. Wittekoek*, Wethouder der gemeente Herkingen, *A. de Vlieger*, *J. Kardix*, *J. van Wouwen*, *C. Seedijk* en *A. W. van Sliedregt*, Leden van den Raad dier gemeente. Gr. 8°. Prijs . . . *f* 0,50.

KORTE HANDLEIDING

ten dienste van MOEDERS, BEWAARSCHOOLHOUDERESSEN en allen die, in eenen Christelijken zin, aan de *Verzorging en Opvoeding* van jonge Kinderen wenschen werkzaam te zijn. *Het Hoogduitsch gevolgd.* Kl. 8°. Prijs *f* 0,50.

TIJDSCHRIFT

voor Oudheden, Statistiek, Zeden en Gewoonten, Regt, Genealogie en andere deelen der GESCHIEDENIS van het Bisdom, de Provincie en de Stad Utrecht. Door Dr. P. J. *Vermeulen*, [illegible] IV Dl. 3 en 4 St. Prijs . . . *f* 2,00.

Eerstdaags volgt:

LORD WELLINGTON EN DE OORLOG,

door NEWMAN HALL. B. A.

Uit het Engelsch.

Prijs *f* 0,20. (25 Exempl. *f* 3,60.)

JAARBOEKEN

voor WETENSCHAPPELIJKE THEOLOGIE. Onder Redactie van Dr. *J. I. Doedes*, Dr. *D. Harting*, Dr. *H. H. Kemink* en Dr. *J. J. van Oosterzee*. Xe Deel. 4^e Stuk. Prijs per jaargang . . . *f* 8,00.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.